

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinuma kopsavilkums par priekšlikumu Padomes lēmumam par nolīguma noslēgšanu un parakstīšanu starp Kanādu un Eiropas Savienību par pasažieru datu reģistra datu pārsūtīšanu un apstrādi

(Šā atzinuma pilns teksts EN, FR un DE valodā ir pieejams EDAU tīmekļa vietnē <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 51/06)

I. Apspriešanās ar EDAU

1. 2013. gada 19. jūlijā Eiropas Komisija pieņēma priekšlikumus Padomes lēmumam par nolīguma noslēgšanu un parakstīšanu starp Kanādu un Eiropas Savienību par pasažieru datu reģistra datu pārsūtīšanu un apstrādi⁽¹⁾ (turpmāk tekstā "priekšlikumi"), kurā ir ierosinātā nolīguma starp Kanādu un Eiropas Savienību teksts (turpmāk tekstā saukts "Nolīgums"). Priekšlikumi tika nosūtīti EDAU 2013. gada 23. jūlijā.

2. EDAU bija iespēja sniegt ieteikumus arī pirms priekšlikumu pieņemšanas. EDAU atzinīgi vērtē šo iepriekšējo apspriešanos. Taču, tā kā tā notika pēc sarunu noslēgšanas, EDAU devumu nebija iespējams ņemt vērā. Šis atzinums ir balstīts uz agrāk izteiktajiem komentāriem.

II. Vispārējās piezīmes

3. Kā norādīts iepriekš⁽²⁾, EDAU apšaubā PDR shēmu un masīvu PDR datu pārsūtīšanas uz trešām valstīm nepieciešamību un samērību. Abi ir nosacījumi, kas paredzēti ES Hartā un Eiropas Cilvēktiesību konvencijā, lai varētu ierobežot pamattiesības, tostarp tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību⁽³⁾. Saskaņā ar jurisprudenci būtiskiem un pietiekamiem būtu jābūt ne tikai

⁽¹⁾ COM(2013)529 final.

⁽²⁾ Skatīt EDAU 2011. gada 9. decembra atzinumu par priekšlikumu Padomes lēmumam par nolīguma noslēgšanu starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību par pasažieru datu reģistra datu apstrādi un pārsūtīšanu Amerikas Savienoto Valstu Iekšzemes drošības departamentam, OV C 35, 9.2.2012., 16. lpp; 2011. gada 15. jūlija atzinumu par priekšlikumu Padomes lēmumam par nolīguma noslēgšanu starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Austrālijas Muitas un robežapsardzes dienestam, OV C 322, 23.12.2011., 1. lpp; EDAU 2011. gada 25. marta atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par pasažieru datu reģistra datu izmantošanu teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem; 2010. gada 19. oktobra atzinumu par vispārējo pieeju pasažieru datu reģistra (PDR) datu nosūtīšanai trešām valstīm; 2007. gada 20. decembra atzinumu par priekšlikumu Padomes pamatlēmumam par pasažieru datu reģistra (PDR) datu izmantošanu tiesībaizsardzības nolūkos, OV C 110, 1.5.2008., 1. lpp.; 2005. gada 15. jūnija atzinumu par priekšlikumu Padomes lēmumam par nolīguma slēgšanu starp Eiropas Kopienu un Kanādas valdību par papildu informācijas par pasažieri (API) un pasažieru datu reģistra (PNR) datu apstrādi, OV C 218, 6.9.2005., 6. lpp. (visi pieejami vietnē: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/cache/bypass/Consultation/OpinionsC>). Skatīt arī Darba grupas atzinumu par PDR 29. pantu, kas pieejams vietnē: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/index_en.htm#data_transfers

⁽³⁾ Skatīt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 8. pantu un 52. panta 1. punktu (OV C 83, 30.3.2010., 389. lpp.) un Cilvēktiesību pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8. pantu (ETS Nr. 5), Eiropas Padome, 4.11.1950.

iemesliem, ko norādījusi valsts iestāde, lai pamatotu šādu ierobežojumu ⁽¹⁾, bet būtu arī jāpierāda, ka citas mazāk agresīvas metodes nav pieejamas ⁽²⁾. Līdz šai dienai EDAU nav redzējis pārliecinošus argumentus, kuri pierādītu masīvās un regulārās pasažieru, kas nav aizdomīgi, datu apstrādes tiesībaizsardzības nolūkā nepieciešamību un samērību.

4. Taču EDAU atzinīgi vērtē datu aizsardzības drošības pasākumus, kas paredzēti Nolikumā, kaut gan viņš nožēlo to, ka uzglabāšanas termiņš ir pagarināts salīdzinājumā ar iepriekšējo PDR nolikumu ar Kanādu.

5. EDAU arī atzinīgi vērtē Komisijas centienus attiecībā uz uzraudzību un tiesībaizsardzību, ņemot vērā ierobežojumus, kas paredzēti atbilstīgi Nolikuma raksturam. Taču viņam ir bažas par ierobežojumiem attiecībā uz pārbaudes procedūru tiesā un par to, ka administratīvo aizsardzību atsevišķos gadījumos var nodrošināt iekšējā iestāde, kas nav neatkarīga. Viņš apšaubā arī izpildu līguma piemērotību, lai nodrošinātu datu subjektu adekvātas un spēcīgas tiesības.

6. Nolikumā regulēta PDR datu, ko pārsūtījuši ES gaisa pārvadātāji un citi pārvadātāji, kas izpilda lidojumus no ES, izmantošana "Kanādas kompetentajā iestādē" ⁽³⁾. EDAU iesaka pieprasīt apstiprinājumu, ka neviena cita Kanādas iestāde nevar tieši piekļūt PDR datiem vai pieprasīt tos no šiem pārvadātājiem, tādējādi apejot nolikumu.

IV. Secinājumi

47. Kā norādīts iepriekš, EDAU apšaubā PDR shēmu un masīvu PDR datu pārsūtīšanas uz trešām valstīm nepieciešamību un samērību. Viņš apšaubā arī juridiskā pamata izvēli un iesaka priekšlikumus pamatot ar LESD 16. pantu saistībā ar LESD 218. panta 5. punktu un 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu.

48. EDAU ir bažas arī par neatkarīgas administratīvās aizsardzības un pilnas tiesiskās aizsardzības ierobežoto pieejamību ES pilsoņiem, kas neatrodas Kanādā, un apšaubā izpildu līguma piemērotību, lai to panāktu. Viņš arī iesaka pieprasīt apstiprinājumu, ka neviena cita Kanādas iestāde nevar tieši piekļūt PDR datiem vai pieprasīt tos no pārvadātājiem, uz kuriem attiecas šis Nolikums.

49. Kas attiecas uz nolikuma īpašajiem noteikumiem, EDAU atzinīgi vērtē iekļautos datu aizsardzības drošības pasākumus. Taču Nolikumā vajadzētu:

- pilnībā izslēgt sensitīvu datu apstrādi,
- paredzēt datu dzēšanu vai padarīšanu par anonīmiem tūlīt pēc analīzes un vēlākais 30 dienas pēc to saņemšanas, un jebkurā gadījumā samazināt un pamatot ierosināto datu uzglabāšanas periodu, kas ir pagarināts salīdzinājumā ar iepriekšējo PDR nolikumu ar Kanādu,
- ierobežot apstrādājamās PDR datu kategorijas,
- skaidri minēt, ka vispārējo pārraudzību veiks neatkarīga iestāde.

50. Turklāt EDAU iesaka vai nu Nolikumā, vai pievienotajos dokumentos:

- vēl vairāk sašaurināt un paskaidrot jēdzienus, kas definē Nolikuma mērķus,
- paskaidrot, kādu veidu "likumīga" diskriminēšana būtu iespējama,

⁽¹⁾ Skatīt Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2008. gada 4. decembra spriedumu lietā *S. un Marper* pret AK.

⁽²⁾ Skatīt Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2010. gada 9. novembra spriedumu lietā *C-92/09 Volker un Markus Schecke GbR* pret *Land Hessen* un lietā *C-93/09 Eifert* pret *Land Hessen* un *Bundesansalt für Landwirtschaft und Ernährung*.

⁽³⁾ Skatīt priekšlikumu paskaidrojuma rakstu nolikuma 3. panta 1. punktu.

- paredzēt pienākumu paziņot par datu pārkāpumiem Eiropas Komisijai un Datu aizsardzības iestādēm,
- līdz pilnīgumam izstrādāt noteikumus par caurskatāmību,
- paplašināt aizliegumu pieņemt lēmumus, pamatojoties tikai uz automatizētu datu apstrādi attiecībā uz visiem lēmumiem, kas ietekmē pasažierus, pamatojoties uz Nolīgumu,
- konkrēti norādīt, kurām iestādēm Kanādā PDR datus var tālāk pārsūtīt, pievienojot prasību par iepriekšēju tiesisku pilnvarošanu vai nenovēršamu draudu pastāvēšanu, paredzot pienākumu iekļaut atbilstošus datu aizsardzības drošības pasākumus līgumos vai vienošanās ar citām saņēmēju valstīm vai iestādēm un paziņot par tām Eiropas Komisijai un ES Datu aizsardzības iestādēm,
- nosaukt attiecīgās iestādes un noteikt atturošas sankcijas par Nolīguma neievērošanu,
- norādīt, kas ir tie mehānismi, kuri pieejami personām, kas nedzīvo Kanādā, lai prasītu pārbaudes procedūru tiesā saskaņā ar Kanādas tiesību aktiem,
- paskaidrot, vai tiesības uz pārbaudes procedūru tiesā var izmantot pat tad, ja attiecīgais lēmums vai darbība nav paziņota attiecīgajai personai, īpaši, ja ir pārkāpti Nolīguma noteikumi, kas neattiecas uz piekļuvi un labošanu/paziņošanu,
- norādīt, uz kādiem "citiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, kas var ietvert kompensāciju" attiecas 14. panta 2. punkts,
- norādīt Nolīguma īstenošanas pārbaūžu biežumu, to saturu (kam būtu jāietver tā nepieciešamības un samērības novērtēšana) un skaidri ietvert ES Datu aizsardzības iestādes ES pārbaudes darba grupā.

Briselē, 2013. gada 30. septembrī

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs
Peter HUSTINX
